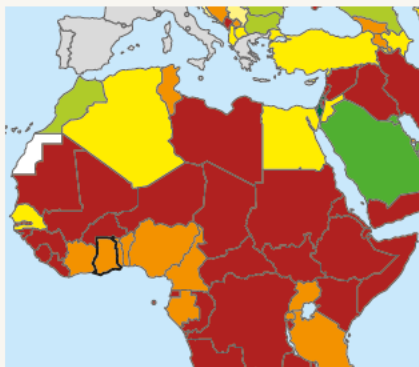

Basfakta (2020)

Folkmängd: 31 miljoner

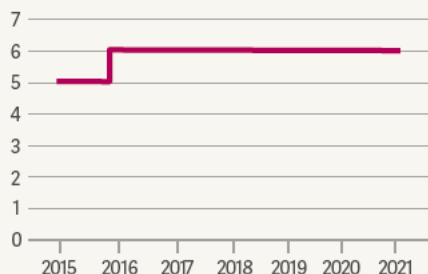
BNP, nominellt: 68 418 miljoner USD

BNP/capita: 2 223 USD

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

Landriskklasshistorik

Källa: EKN

Styrkor

- + Hög historisk tillväxt.
- + Politiskt stabilt land med demokratisk tradition.
- + Betydande råvarutillgångar som genererar statliga intäkter.

Svagheter

- Hög offentlig skuldsättning.
- Långvarigt budgetunderskott.
- Lågt sparande, vilket ger betydande externt finansieringsbehov.

Bakgrund

Ghana har haft en genomsnittlig BNP-tillväxt på 6 procent per år de senaste tio åren. Guld- och kakaoexport har historiskt sett utgjort en viktig del i tillväxten medan oljeexporten har ökat på senare år. Jordbruk utgör fortfarande en betydande del av ekonomin men exportintäkterna utgörs till 40 procent av guld och till 30 procent av olja. Kakaoexport står för cirka 10 procent.

Landet har sedan återinförandet av flerpartisystemet 1992 regelbundet genomfört fredliga maktskiften och våldsytringar är sällan förekommande i samband med dessa. Det skapar en transparens och förutsägbarhet som är sällsynt i regionen. Presidentens makt är avgränsad även i praktiken vilket innebär en relativ hög respekt för lagar och regler, även om korruption och maktmissbruk utan tvekan förekommer. Till Ghanas svagheter hör den höga offentliga skuldsättningen och återkommande budgetunderskott. Svårigheter att öka statsintäkterna och hålla nere kostnaderna har lett till ohållbar skuldfinansiering. Den ökade skuldsättningen har också sin förklaring i omfattande kapitalinjektioner i den krisande banksektorn under 2017 och stora lån till misskötta statliga företag inom energisektorn. Ghana fick stora skuldavskrivningar i början av 2000-talet genom det så kallade HIPC-initiativet (Heavily Indebted Poor Countries). Utlandsskulden var som lägst 13 procent av BNP år 2006 men sedan dess har nivån stigit till cirka 40 procent.

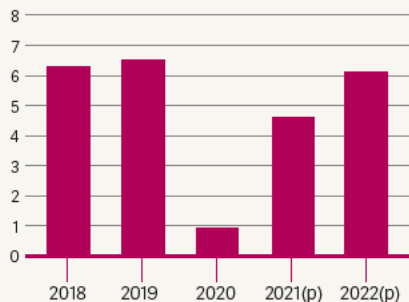
Återhämtning men fortsatt stigande skulder

President Akufo-Addo vann en andra mandatperiod i valet i december 2020 men hans parti tappade stort och regeringspartiet har bara en rösts majoritet mot oppositionspartiet i parlamentet. Under sommaren har det förekommit gatuprotester mot hanteringen av pandemin och frustration över bristande utveckling i landet. Vad gäller pandemin så har endast två procent av befolkningen, i skrivande stund, fått en första vaccinspruta mot Covid-19. Även om dödstaten varit få i Ghana är smittspridningen långt från över.

Ghana väntas emellertid få en snabb återhämtning av BNP-tillväxten efter att ha närmast sig nolltillväxt 2020. För 2021 bedöms tillväxten bli strax under fem procent och för 2022 drygt sex procent. Trots låga oljepriser under 2020 gjorde stigande guldpriser att Ghanas bytesbalansunderskott var i princip oförändrat, ett underskott som till största delen finansieras av utländska direktinvesteringar. Däremot ledde Covid-19 relaterade utgifter till kraftigt ökande budgetunderskott. Statens skuldsättning har ökat från 64 procent år 2019 till prognostiserade 82 procent 2021. Det är den inhemska skulden i lokal valuta som ökat mest medan utlandsskulden i förhållande till BNP har ökat mer modest, från 35 till 42 procent mellan 2019 och IMF:s prognos för 2021.

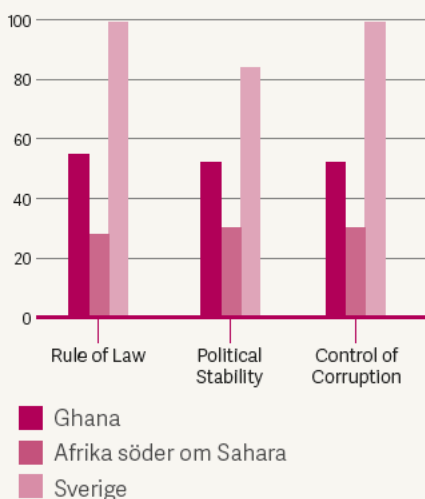
Ghanas valutareserv är kring tre månaders importtäckning, vilket är IMF:s minimivärde för adekvat reserv. Genom IMF:s utökade tilldelning av SDR (Special Drawing Rights) under 2021 har reserven ökat och bedöms vara något högre än tidigare prognoser för 2021. Andelen av statens intäkter som går till räntebetalningar väntas, från och med 2020, överskrida 50 procent vilket är en mycket hög nivå. Statens betalningsdröjsmål inom landet har ökat under pandemin och uppgick i slutet av 2020 till två procent av BNP.

BNP tillväxt (fasta priser, % per år)

Källa: IMFWEQ, Macrobond

Affärsmiljö

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken, Macrobond

Svensk export till Ghana

År	MSEK
2020	809
2019	730
2018	835
2017	822
2016	934

Källa: SCB

EKN:s engagemang

Kategori	MSEK
Garantier	1 076
Utfästelser	11 831

IMF och Världsbankens skuldållbarhetsanalys visar på hög risk för betalningsproblem för både den inhemska och utländska delen av statsskuden. Det är sårbarheten i skuldnivån i relation till BNP och export samt skuldtjänsten som är orsakerna till klassificeringen. Huvudscenariot, om planerade åtstramningar genomförs, är att Ghana kommer att ha fortsatt hög risk de närmaste åren. För att inte öka räntekostnaden och ha möjlighet att refinansiera utlandslånen måste Ghana ha tillgång till den finansiella marknaden på liknande villkor som 2019–2021. Ghana har emitterat flera obligationer, Eurobonds, de senaste åren, senast 3 miljarder US-dollar i mars 2021, med en viktad medellöptid på 11 år och åtta procentens ränta. Nästa större obligationsförfall sker 2025. Ghana har valt att stå utanför G20:s Debt Service Suspension Initiative och det efterföljande Common Framework- två initiativ för uppskov av skuldbetalningar för fattiga och skuldtyngda länder som drabbats av pandemin.

Framåtblickande är tillväxten, utländska investeringar samt regerings möjlighet att genomföra planerade reformer, viktiga faktorer för att få skuldnivån att stabiliseras och stanna på en hållbar nivå. Sannolikt kommer skuldnivån fortsätta att öka men i långsammare takt än under 2020. Ghana har inget IMF-program sedan 2019 då det senaste löpte ut. Regeringens ekonomiska reformplaner för att hejda skuldutvecklingen är ambitiösa och omfattande. De skulle sannolikt ha större möjlighet att kunna genomföras om det kom ett nytt IMF-program på plats men det är i nuläget oklart om det kommer att genomföras i närtid.

Affärsmiljön

Ghana återfinns på plats 118 av 190 länder i Världsbankens Ease of Doing Business Index, vilket är topp-15 bland länderna i Afrika söder om Sahara. I ett afrikanskt perspektiv är korruptionen på en låg nivå. Ghana återfinns på plats 75 av 179 länder i Transparency Internationals Corruption Perception Index dvs en mittenplacering i ett globalt perspektiv. En bidragande faktor är den förhållandevis fria och granskande media som finns i landet.

Det är normalt sett inga större problem för företag att få tillgång till hårdvaluta även om erforderlig dokumentation krävs. Tillstånd och licenser utgör normalt sett inget hinder även om byråkratin kan vara snårig, väntetider långa och aktiv uppföljning av ansökan krävs. Att driva rättsfall och konkursförfaranden kan vara tidskrävande och utgången är oförutsägbar. Enligt Världsbanken är återvinningsgraden vid företagskonkurser 24 procent i Ghana, vilket kan jämföras med nästan 80 procent i Sverige.

EKN:s policy

EKN placerar Ghana i landriskklass 6 (av 0 till 7) – en bedömning som gjorts i samverkan med övriga OECD-länder. Riskmässigt är EKN öppen för statsrisker men på grund av kombinationen av hög risk för betalningsproblem och EKN:s stora exponering är möjligheterna mycket små för nya affärer på staten. För banker och företag gäller normal riskprovning, vilket innebär att det inte finns några på förhand givna begränsningar i garantigivningen. För övriga offentliga risker, exempelvis myndigheter, krävs remburs, bank- eller statsgaranti.

EKN:s åtagande och erfarenhet

EKN:s engagemang har ökat kraftigt sedan början av 2020, från 1,6 miljarder till nästan 13 miljarder kronor. Av EKN:s engagemang är 90 procent med risk på staten i Ghana. Affärerna med statsrisker är inom områdena transport, vägbyggnation, vattenrening, sjukhus och järnväg. Betalningserfarenheten är god när det gäller statsrisker. Ghana har omförhandlat sina utlandsskulder vid fyra tillfällen, 1994–2004, den senaste gången vid slutförandet av HIPC. EKN har en fordran på en offentlig part i Ghana sedan 2012.

Flertalet av affärerna som EKN garanterar till Ghana, ett trettiotal per år, avser privata köpare inom främst gruv- och transportsektorn. EKN:s betalningserfarenhet är överlag god men dröjsmål och skadeutbetalningar avseende kommersiella orsaker sker kontinuerligt när det gäller företagsrisker. Dröjsmålsanmälningarna uppgick till, under perioden 2016–2020, cirka 90 miljoner kronor i snitt per år. 70 procent av dessa dröjsmål betalades innan de hann gå till skadereglering. Genomsnittligt antal dagar i dröjsmål var 109. Skaderegleringarna varierar mycket mellan åren men uppgick till 25 miljoner i snitt per år under samma femårsperiod. Fordringarna härrör till över 80 procent från garantier till gruv- och transportsektorn.